

Fiche 1: Mededeling effect van migratie op ontwikkeling optimaliseren.

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité van de Regio's. Het effect van migratie op ontwikkeling optimaliseren; de bijdrage van de EU aan de VN-dialoog op hoog niveau en de volgende stappen naar een ruimer verband tussen ontwikkeling en migratie.

Datum ontvangst Commissiedocument

21 mei 2013

Nr. Commissiedocument

COM(2013)292

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202659

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

JBZ-Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken in samenwerking met het Ministerie van Veiligheid en Justitie

2. Essentie voorstel

De mededeling is een uitwerking van de 'Agenda for Change' en sluit aan bij de Raadsconclusies betreffende de totaalaanpak van migratie en mobiliteit (TAMM). Over de mededeling betreffende TAMM is een BNC-fiche geschreven (Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 22 112,nr.1297).

De Mededeling heeft een tweeledig doel. Het beoogt:

- a) de grondslag te bieden voor een gemeenschappelijke positie van de EU en de Lidstaten bij de komende *United Nations High Level Dialogue on Migration and Development* (hierna: VN-dialoog) en
- b) voorstellen te doen hoe EU-beleid en uitvoering ten aanzien van migratie en mobiliteit kunnen bijdragen aan ontwikkeling.

In deze mededeling gaat de Commissie in op de waarde van migratie voor ontwikkeling en vice versa en stelt ze de boodschappen voor die de EU en de lidstaten in de VN-dialoog willen afgeven.

In de mededeling stelt de Commissie voor dat de EU en de Lidstaten het volgende uitdragen:

- migratie en mobiliteit kunnen belangrijke factoren zijn voor ontwikkeling;
- de agenda voor migratie en ontwikkeling moet worden verbreed; m.n. positieve en negatieve gevolgen van migratie binnen en tussen ontwikkelingslanden;
- er moet meer aandacht zijn voor migratie en klimaatverandering en migranten in crisissituaties;
- mensenrechten moeten worden gerespecteerd en xenofobie en discriminatie moeten worden tegengegaan;
- irreguliere migratie en handel en smokkel van mensen moeten worden tegengegaan en bestreden;
- er moet meer samenwerking zijn tussen de verschillende actoren;
- migratie- en mobiliteit moeten meer worden geïntegreerd in ontwikkelingsplanning en instrumenten;
- het is belangrijk dat er meer kennis wordt ontwikkeld op het terrein van migratie en ontwikkeling;
- daar waar mogelijk moeten barrières voor migratie en mobiliteit worden geslecht;
- circulaire migratie¹ moet worden gepromoot;
- de toegang tot sociale rechten moet worden verbeterd als ook de mogelijkheid om sociale en pensioenrechten mee te nemen.

Als onderdeel van het OS-beleid van de EU geeft de Commissie aan zich te willen inzetten voor een betere integratie van migratie in ontwikkelingsstrategieën, waarbij (1) ondersteuning wordt gegeven aan migratiemanagement van ontwikkelingslanden ten behoeve van hun ontwikkeling en (2) de capaciteit van migranten wordt versterkt om effectiever bij te dragen aan ontwikkeling.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheid

De EU heeft bevoegdheden zowel op het terrein van een gemeenschappelijk immigratiebeleid (artikel 79 VWEU) als op het terrein van ontwikkelingssamenwerking (artikel 208 VWEU). Het betreft een

---

¹ migratie waarbij de migrant achtereenvolgens langere tijd in verschillende landen verblijft, waaronder zijn of haar land van herkomst

gedeelde, respectievelijk parallelle, bevoegdheid. Het beleid op het terrein van ontwikkelingssamenwerking belet de lidstaten niet zelf bevoegdheden uit te oefenen (artikel 4, lid 4 VWEU). Nederland acht dit de juiste rechtsgrondslagen.

Subsidiariteit

Het oordeel over de subsidiariteit luidt positief. Beleid ten aanzien van derde landen op het vlak van asiel en migratie is beleid dat beter op het niveau van de EU kan worden gevoerd vanwege het grensoverschrijdende karakter en het wegvallen van de binnengrenzen. De EU als geheel heeft een grotere slagkracht dan de lidstaten afzonderlijk.

Proportionaliteit

Het voorstel doorstaat ook de proportionaliteitstoetsing: de beleidsintensiveringen staan in de juiste verhouding tot de beoogde doelen en maken deel uit van de algehele aanpak van migratie en mobiliteit. In die algehele aanpak zit een duidelijk element van conditionaliteit. In deze aanpak wordt de beoogde geïntensiveerde samenwerking met derde landen afhankelijk gesteld van goede samenwerking op thema's als grensbeheer, terugdringen van irreguliere migratie en een effectief terugkeerbeleid. Bovendien wordt de bredere samenwerking op het vlak van migratie nadrukkelijk in samenhang gezien met het buitenland beleid van de EU.

Financiële middelen

Nederland is van mening dat de eventuele financiële gevolgen van de voorstellen voor de EU-begroting moeten passen binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting. Indien er nationale financiële consequenties uit de beleidsvoorstellen voortvloeien, dienen de budgettaire gevolgen te worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels met betrekking tot budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland kan zich grotendeels in de mededeling vinden.

- Nederland onderkent dat migratie naast een Zuid-Noord vraagstuk ook een Zuid-Zuid vraagstuk is. Migratie heeft de potentie om bij te dragen aan ontwikkeling door beter migratiemanagement en door migranten te betrekken bij de ontwikkeling van herkomstlanden. Door dialoog en samenwerking op internationaal, regionaal en bilateraal niveau kan de positieve bijdrage van migratie aan ontwikkeling worden vergroot en negatieve aspecten van migratie voor ontwikkeling worden tegengegaan. In de beleidsnotitie internationale migratie en ontwikkeling van 2008², wordt aangegeven welke de beleidsprioriteiten zijn en in de jaarlijkse voortgangsrapportage migratie en ontwikkeling wordt de Kamer geïnformeerd over concrete initiatieven ondernomen door Nederland.

---

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2007-2008, 30 573, nr.11

- Nederland is echter van mening dat er niet zo zeer sprake zou moeten zijn van een verbreding van het internationale debat over migratie en ontwikkeling maar eerder van een verdieping van het debat waarbij de focus zou moeten liggen op ontwikkeling en het tegengaan van irreguliere migratie. Nederland zal zich hier dan ook voor inzetten.
- Nederland kan zich niet vinden in het standpunt van de Commissie over het vergroten van de mogelijkheden van circulaire migratie. Kijkend naar de huidige economische situatie en de oplopende werkloosheid binnen de EU ligt circulaire migratie voor Nederland op dit moment niet voor de hand maar zal voor arbeidspotentieel in eerste instantie binnen het eigen land of binnen de EU moeten worden gezocht.
- Nederland kan zich niet vinden in het standpunt van de Commissie over de effectiviteit van toegang tot sociale zekerheidstelsels en de mogelijkheid om sociale en pensioenrechten mee te kunnen nemen. Toegang tot het Nederlandse sociale zekerheidstelsel kan alleen na een periode waarin er ook rechten zijn opgebouwd. Het meenemen van sociale en pensioenrechten moet naar de mening van Nederland dan ook niet worden gepromoot. Nederland zal zich hier dan ook tegen verzetten.
- De mededeling bevat geen aankondigingen voor wet- of regelgeving. Voor het overige vormen de (kosten)effectiviteit, de privacy-effecten en de efficiency van het beleid een belangrijk onderdeel van het Nederlandse oordeel. Daartoe zal steeds het uiterste worden gedaan om de administratieve lasten en de financiële gevolgen (zowel voor de nationale als voor de EU-begroting) en de gevolgen voor uitvoeringsorganisaties die met de voorstellen gepaard gaan volledig in beeld te brengen, zodat een goede kosten-baten analyse – en daarmee een goede afweging – mogelijk is.

Fiche 2: Besluit verlening EU-garantie op EIB-financiering buiten de EU

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Besluit van het Europees Parlement en de Raad tot verlening van een EU-garantie voor verliezen van de Europese Investeringsbank op financieringsverrichtingen ter ondersteuning van investeringsprojecten buiten de Europese Unie.

Datum ontvangst Commissiedocument

23 mei 2013

Nr. Commissiedocument

COM(2013) 293

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202668

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202668

Behandelingstraject Raad

Ecofin raad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Financiën

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikelen 209 en 211.

b) Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid in de Raad en codecisie met het EP.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Door het besluit wordt aan de Commissie gedelegeerd om wijzigingen te kunnen aanbrengen in de lijst met landen die in aanmerking komen voor EIB (Europese Investeringsbank) financiering onder een EU garantie. De Commissie zal dergelijke besluiten nemen op basis van een algemene

economische en politieke beoordeling, met inbegrip van aspecten die verband houden met de democratie, mensenrechten en fundamentele vrijheden alsook de betreffende resoluties van het Europees Parlement en besluiten en conclusies van de Raad.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

De Commissie stelt voor om de EU-garantie voor politiek en landenrisico op EIB-leningen buiten de EU voort te zetten in de periode 2014 tot 2020. In het besluit is opgenomen tot 25 miljard euro aan EIB leningen te garanderen voor 2014-2020, met optioneel 3 miljard extra na een evaluatie die in 2017 zal worden verricht. Voorgesteld wordt om de inzet van de garantie te concentreren op projecten waar deze de hoogste toegevoegde waarde heeft. Daarnaast wordt een streefdoelstelling voor klimaatrelevante projecten van 25% geïntroduceerd en een traceersysteem ontwikkeld voor toezicht op relatieve en absolute verlaging van broeikasgassen. De Commissie en de EIB actualiseren de operationele regionale richtsnoeren overeenkomstig de indicatieve meerjarenprogramma's van de externe financiële instrumenten van de EU. Een nieuw land dat in aanmerking komt voor financiering onder het extern mandaat is Birma.

Nederland is voorstander van zoeken naar toegevoegde waarde en doelmatige financiering.

Desalniettemin mag er door hogere selectiviteit geen extra volume/risico-druk op de EIB komen voor EIB-financiering op eigen risico buiten de EU. Ook moet EIB-financiering buiten de EU niet ten koste gaan van financiering binnen de Unie. Nederland vindt dat de EIB zich, voor wat betreft activiteiten buiten de EU, voornamelijk dient te blijven richten op de pre-accessie- en nabuurschapslanden.

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

De EIB verstrekt leningen aan diverse regio's en landen buiten de EU. Naast EIB-leningen voor eigen risico (zonder EU-garantie) verstrekt de EIB ook leningen met een EU-garantie, dit wordt het 'extern leenmandaat' genoemd. Het Commissievoorstel betreft voortzetting van de EU-garantie voor politiek- en landenrisico op deze leningen van 2014 tot 2020. De EU-garantie bedraagt 65% per lening en dit wordt gedekt door het EU-garantiefonds. Aangezien het garantiefonds binnen het MFK 2014-2020 lager zal uitvallen, wordt het voorgestelde basisbedrag van de garantie verlaagd van 25,8 miljard in de periode 2007-2013 (2 miljard werd hieraan in 2010 na een evaluatie toegevoegd voor klimaatrelevante projecten) tot 25 miljard voor 2014-2020, met optioneel 3 miljard extra na een tussentijdse evaluatie in 2017.

Algemene doelstellingen van het extern leenmandaat blijven ontwikkeling van de lokale particuliere sector, ontwikkeling van maatschappelijke, economische en milieu-infrastructuur en mitigatie van en aanpassing aan klimaatverandering. Daarnaast zijn er regionale plafonds voor de kredietverlening,

waarbij de verhoudingen in vergelijking met het vorige leenmandaat relatief gelijk blijven (+/- 80% voor pre-accessie- en nabuurschapslanden, 20% voor Azië, Latijns Amerika en Zuid-Afrika).³

Voorgesteld wordt om de inzet van de garantie te concentreren op projecten waar deze de hoogste toegevoegde waarde heeft. Hiertoe zullen de EIB en de Commissie een methode ontwikkelen waarmee de Bank kan differentiëren tussen projecten die de Bank op eigen risico kan financieren en projecten die onder de garantie moeten vallen om financierbaar te worden.

Het voorstel introduceert daarnaast een streefdoelstelling voor klimaatrelevante projecten van 25%, conform de bestaande doelstelling voor het totale projectportfolio van de Bank, en er zal een traceersysteem worden ontwikkeld voor toezicht op relatieve en absolute verlaging van broeikasgassen. De EIB en de Commissie zullen de EIB-klimaatstrategie aanpassen voor eind 2016. Verder is het voorstel dat de Commissie en de EIB de operationele regionale richtsnoeren actualiseren overeenkomstig de indicatieve meerjarenprogramma's van de externe financiële instrumenten van de EU. Een nieuw land dat in aanmerking komt voor financiering onder het extern mandaat is Birma.

Impact assessment Commissie

De Commissie stelt in de impact assessment dat de prikkels om voldoende projecten met een klimaatimpact te financieren onder het huidige leenmandaat te zwak zijn. Ook wil de Commissie de financiering van de EIB strakker binden aan het extern beleid van de Unie. De Commissie wil daarom het mandaat wat aanpassen, en wil de EU-garantie inzetten voor leningen waarbij ze de hoogste hefboomwerking heeft.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Het betreft hier volgens het voorstel een exclusieve bevoegdheid van de Unie, gebaseerd op artikelen 209 en 211 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Nederland deelt deze visie.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Het subsidiariteitsbeginsel is niet van toepassing (exclusieve bevoegdheid). Het oordeel op proportionaliteit is positief, het gaat om voortzetting van een economisch efficiënt instrument. Ook staat de omvang van het voorstel in juiste verhouding tot het doel; het voorstel gaat uit van een realistisch uitleenvolume en de voorgestelde maatregelen gaan niet verder dan Nederland nodig acht.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Nederland oordeelt positief over de gedelegeerde handeling (art. 4) m.b.t. wijziging van de landenlijst-bijlage. Het is logisch dat de Commissie deze bevoegdheid krijgt aangezien de garantie dient aan te sluiten bij het externe beleid van de Unie. De Raad en het EP kunnen bovendien de

---

³ Voor de ACS-landen (Afrika, Stille Zuidzee en Cariben) bestaat een ander garantiesysteem; zij vallen daarom niet onder dit voorstel.

gedelegeerde bevoegdheid op elk gewenst moment intrekken. In de praktijk wordt de EIB Board geconsulteerd bij wijzigingen.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Het voorstel belast de EU-begroting doordat middelen dienen te worden gereserveerd voor het garantiefonds. Hiervoor is in de periode 2014-2020 1193 miljoen (in lopende prijzen) gereserveerd onder het MFK. Nederland is van mening dat de middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Europese Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Geen. Indien desondanks sprake is van budgettaire gevolgen voor Nederland, dan zullen deze worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Geen.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Geen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Geen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De garantie zou per 1 januari 2014 in werking moeten treden, dit is haalbaar.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

In het voorstel is een evaluatie opgenomen in 2017. Dan kan middels een besluit van Raad en Europees Parlement worden besloten tot verhogen van het plafond van de EU-garantie met 3 miljard extra, tot 28 miljard euro. Een tussentijdse evaluatie is nuttig om de doelmatigheid van de inzet van de garantie onder het onderhavige besluit te kunnen toetsen.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Niet van toepassing.

b) Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Onder het externe mandaat vallen ook een aantal ontwikkelingslanden. De uitwerking van de regeling op deze landen is positief, het maakt meer EIB-leningen mogelijk aan deze landen.

9. Nederlandse positie

Nederland is in grote lijnen voorstander van dit Commissievoorstel; het betreft verlenging van een bestaand instrument, waarmee de EIB in staat is om leningen te verstrekken aan landen buiten de EU. Nederland is ook voorstander van het zoeken naar toegevoegde waarde en doelmatige financiering, aansluitend bij het externe beleid van de Unie. Desalniettemin mag er door hogere selectiviteit geen extra volume/risico-druk op de EIB komen voor EIB-financiering op eigen risico buiten de EU. Dit mag ook niet ten koste gaan van EIB-financiering binnen de Unie. Deze keuzes vallen binnen de bevoegdheden van de EIB-Raad van Bewind; de EU/Commissie zou hierover geen uitspraken mogen doen. De Bank heeft beperkte financiële en personeelscapaciteit en dient die ten tijde van crisis te concentreren op interne operaties. Nederland vindt dat de EIB zich buiten de EU voornamelijk dient te blijven richten op de pre-accessie- en nabuurschapslanden, waar zij een logische katalyserende rol speelt voor welvaart en daarmee verhoogde stabiliteit in de directe omgeving van de Unie. Nederland ondersteunt het streven naar klimaatrelevante financiering, gezien er al een 25% klimaatdoelstelling is binnen de rest van de operaties van de Bank.

Fiche 3: Mededeling Europese strategie voor micro- en nano-elektronica

1. Algemene gegevens

Titel voorstel:

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een Europese Strategie voor Micro- en Nano-elektronische Onderdelen en Systemen

Datum ontvangst Commissiedocument:

22 mei 2013

Nr. Commissiedocument:

COM(2013) 298

Prelex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=202671

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact assessment Board:

Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad:

Raad voor Concurrentievermogen.

Eerstverantwoordelijk ministerie:

Ministerie van Economische Zaken in nauwe samenwerking met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Essentie voorstel

De Commissie begint de mededeling met een schets van het belang van micro- en nano-elektronica als de basis van een breed scala van producten en diensten en bij uitstek een sleuteltechnologie: een belangrijke factor voor het innovatie- en concurrentievermogen in cruciale economische sectoren en daarnaast onmisbaar bij het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen waarvoor Europa zich de komende jaren gesteld ziet.

De Commissie stelt dat de nano-elektronicasector van belang is voor Europa omdat:

- het een groeisector betreft die een grote economische betekenis heeft en substantiële hoogwaardige werkgelegenheid creëert;
- zonder deze sleuteltechnologie het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen onmogelijk is.

In de mededeling wordt er op ingegaan dat Europa een achterblijvend investeringsniveau heeft, maar ook een aantal sterke punten op dit gebied:

- een aantal belangrijke *centres of excellence* (Dresden, Grenoble, Eindhoven/Leuven);
- een leidende positie op belangrijke verticale markten, maar tegelijkertijd grote afwezigheid op de markt voor computers en consumentenelektronica;
- een mondiaal leidende positie bij de productie van apparatuur en materialen voor de sector (bijv. ASML, Veldhoven);

De Commissie stelt een Europese industriële strategie voor die het aandeel van de EU in de wereldmarkt moet veiligstellen en vergroten. Hierbij moet worden voortgebouwd op Europa's sterktes en op de leidende clusters. Door het mkb beter in de waardeketen te integreren kunnen ook nieuwe, snelgroeiende marktsegmenten beter worden ontsloten.

De mededeling bevat een strategie om het groei- en concurrentievermogen van de Europese micro- en nano-elektronica-sector te vergroten. Deze strategie valt uiteen in drie doelstellingen:

- het aantrekken en kanaliseren van investeringen ter ondersteuning van een Europees stappenplan (*roadmap*) voor Europees industrieel leiderschap op het gebied van micro- en nano-elektronica; de Commissie stelt ten doel de totale publieke en particuliere investeringen in R&D&I op regionaal, nationaal en EU-niveau op te trekken tot meer dan € 1,5 miljard per jaar;
- het opzetten van een mechanisme op EU-niveau om de ondersteuning voor R&D&I-inspanningen van de EU, de lidstaten en de private sector te bundelen en gericht te maken;
- het versterken van het Europees concurrentievermogen door het creëren van een gelijk speelveld, ondersteuning van ondernemerschap, aandacht voor het mkb en verkleining van de kenniskloof.

De Commissie zal het overleg met alle belanghebbende partijen voortzetten. Daarnaast wil de Commissie een *Electronics Leaders Group* bestaande uit toonaangevende elektronicafabrikanten opzetten om een Europese Strategische *Roadmap* te ontwikkelen gericht op een substantiële verhoging van de investeringen in deze sector.

Als vehikel voor de realisatie van de strategie wordt ingezet op voortzetting van de publiek-private samenwerking tussen industrie, lidstaten en Commissie in de vorm van een nieuw *Joint Technology Initiative* voor elektronische componenten & systemen. Hierin zullen de bestaande JTI's (ENIAC voor nano-elektronica en ARTEMIS voor *embedded* systemen) en het Europees Technologie Platform (ETP) EPOSS (*European Technology Platform on Smart Systems Integration*) opgaan. Door deze bundeling kunnen *private*, nationale en EU-middelen effectiever worden ingezet.

Daarnaast worden activiteiten genoemd in het kader van een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, het delen van onderzoeksfaciliteiten en innovatiegericht openbaar aanbesteden.

Ten slotte wil de Commissie ook de wereldwijde samenwerking op strategische thema's zoals de nieuwe generatie van 450mm *wafers*⁴ bevorderen en blijven ijveren voor een gelijk speelveld.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheid

De mededeling heeft betrekking op gebieden waar sprake is van een parallelle bevoegdheid: 'Industrie' en 'Onderzoek, technologische ontwikkeling en ruimtevaart', resp. art. 173 en 182, Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Nederland acht dit de juiste rechtsgrondslag.

Subsidiariteit

Nederland beoordeelt de subsidiariteit van de in de Mededeling weergegeven strategie positief. De geschetste economische en maatschappelijke uitdagingen en kansen spelen op Europese schaal en een adequate aanpak vereist een bundeling van de Europese en nationale inspanningen op dit terrein.

Proportionaliteit

Nederland beoordeelt de proportionaliteit van de in de Mededeling weergegeven strategie positief. De voorgestelde maatregelen staan in de juiste verhouding tot de beoogde doelen. Enkele in de mededeling geschetste activiteiten hebben betrekking op lopende beleidstrajecten. Opname hiervan in deze strategie draagt bij aan meer integrale beleidsontwikkeling.

Belangrijk element is het aangekondigde *Joint Technology Initiative* voor elektronische componenten en systemen (ter vervanging van twee binnenkort aflopende JTI's op hetzelfde domein). Op basis van de binnenkort verwachte ontwerp-verordening zal de proportionaliteit daarvan nader kunnen worden beoordeeld.

Financiële gevolgen

De mededeling zelf heeft geen financiële gevolgen. Het aangekondigde voorstel voor een nieuw *Joint Technology Initiative* voor elektronische componenten en systemen zal binnenkort worden gepresenteerd. Op basis van de ontwerp-Raadsverordening ter zake zullen de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen kunnen worden beoordeeld.

---

⁴ IC's (chips) worden geproduceerd op siliciumschijven ("wafers"). De huidige generatie schijven heeft een diameter van 300mm. Gewerkt wordt aan een nieuwe generatie van 450mm. Een grotere wafersize verhoogt de efficiency van de IC-productie en betekent voor producenten lagere kosten en dus concurrerder producten. Van groot belang is dat 450mm een nieuwe markt betekent voor de (veelal Europese) fabrikanten van IC-productieapparatuur,

Nederland is van mening dat de financiële middelen voor de JTI moeten worden gevonden binnen de financiële kaders van het Meerjarig Financieel Kader 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting'.

Eventuele financiële gevolgen voor de rijksbegroting zullen moeten worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke ministerie, conform de regels van de budgetdiscipline.

Regeldruk en administratieve lasten:

De mededeling heeft geen gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten. Het aangekondigde voorstel voor een nieuw *Joint Technology Initiative* voor elektronische componenten en systemen zal binnenkort worden gepresenteerd. Op basis van de ontwerp-Raadsverordening ter zake zullen de daaruit voortvloeiende gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten kunnen worden beoordeeld.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland juicht het toe dat de Commissie haar visie op een overkoepelende strategie voor micro- en nano-elektronica-sector presenteert. Zowel het economisch belang van de sector zelf voor Europa als ook zijn rol als sleuteltechnologie voor vele andere toepassingsgebieden rechtvaardigen een dergelijke strategie. Bovendien staat het belang van micro- en nano-elektronica bij de aanpak van maatschappelijke uitdagingen buiten kijf. Het is te waarderen dat de Commissie deze strategie verder ontwikkelt in nauwe samenwerking met de belangrijkste Europese *stakeholders* in een "*Electronics Leaders Group*".

De belangrijkste thema's voor de nano-elektronica sector, "*More Moore*" (steeds kleinere chips); "*More than Moore*" (slimmere chips) en de ontwikkeling van 450mm productietechnologie, krijgen terecht een prominente plaats in deze mededeling. Ook wordt, meer in het algemeen, de belangrijke rol van het innovatieve mkb als onderdeel van de nieuwe strategie genoemd.

Samen met Frankrijk en Duitsland behoort Nederland tot de landen met grote belangen op dit gebied, zowel qua industriële capaciteit als ten aanzien van hoogwaardige kennisontwikkeling. Dit blijkt ook uit de vermelding in de mededeling van het cluster rond Eindhoven/Leuven als een van de grote regionale productie- en designcentra als ook de vermelding van ASML als een van de belangrijkste leveranciers van apparatuur en materialen.

Strategische aandacht op EU-niveau voor de sector nano-elektronica en *embedded* computersystemen sluit goed aan bij de agenda van de Nederlandse topsector *High Tech Systems en Materials* (HTSM). Binnen de Topsector HTSM is de samenwerking in Europees verband op het gebied van R&D&I cruciaal. Nederlandse partijen op het gebied van nano-elektronica zullen stevig deelnemen in de verschillende projecten en initiatieven van Horizon 2020, vooral binnen de pijler 'Industrieel leiderschap', maar ook in andere onderdelen van het programma. Een substantieel deel van de

nationale middelen wordt hiervoor direct ingezet, onder meer via een omvangrijke Nederlandse participatie in de huidige *Joint Technology Initiatives (JTI's)* ENIAC (nano-elektronica) en ARTEMIS (embedded systemen). De Commissie heeft het voornemen deze samenwerking onder Horizon 2020 voort te zetten in de nieuwe JTI "ECSEL" (*Electronic Components and Systems for European Leadership*). Een ontwerp-verordening ter zake zal naar verwachting rond de zomer door de Commissie worden gepresenteerd. Een nadere appreciatie van het onderdeel van de strategie dat hierop betrekking heeft, zal plaatsvinden op basis van dat voorstel.

De mededeling legt veel nadruk op de intensivering van de driepartijen-samenwerking tussen industrie/kennisinstellingen, lidstaten, en Europese Commissie. Dit opent mogelijkheden voor de ontwikkeling van strategische acties, waar de topsector HTSM van kan profiteren. Hier liggen voor Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen vele kansen. Bovendien liggen hier mogelijkheden voor Europese cofinanciering op voor Nederlandse strategische thema's, hetgeen tot gewenste synergie-effecten leidt.

De Commissie plaatst de acties in een breder kader, waarbij ook wordt gekeken naar de noodzakelijke ontwikkeling van vaardigheden om te waarborgen dat vraag en aanbod van hoogwaardig personeel goed op elkaar aansluiten. In Nederland is dit een belangrijk aandachtspunt, omdat hier al concrete tekorten worden gesignaleerd, die de ontwikkeling van de sector kunnen belemmeren (zie ook de Nederlandse inspanningen in het kader van het Techniekpact).

Ten slotte wil de Commissie werken aan verdere versterking van de internationale samenwerking en het waarborgen van een gelijk speelveld wereldwijd. Gezien het mondiaal strategisch belang van de micro- en nano-elektronicasector verdient dit initiatief zeker ondersteuning.

Het is in deze context van belang te waken voor protectionistische tendensen, die zich kunnen vertalen in allerlei beperkende voorwaarden ten aanzien van deelneming in Europese acties. Dergelijke ontwikkelingen zouden het belang kunnen schaden van de Europese industrie die zich op eigen kracht moet kunnen meten met mondiale concurrenten. Belangrijker is het, het innovatief vermogen van de sector verder te versterken. Gegeven het mondiale karakter van deze industrie is een gezamenlijke Europese strategie een vereiste om de internationale concurrentie met succes aan te gaan.